



13

## VISHNU SAHASRA NAMA STOTRAM - II

Dear learner in the previous lesson you have studied some shlokas related Vishnu -Sahasra-nam stotra. Now in this lesson you are going to read more shlokas about Vishnu in order to know his thousand names.



### OBJECTIVES

After reading this lesson you will be able to:

- recite all shlokas properly;
- answer the questions based on shlokas.

13.1 VISHNU SAHASRA NAMA STOTAM-II

ī ॐ; kl ॐ

Jhōn0; kl mokp &&&

ॐ अस्य श्रीविष्णोर्दिव्यसहस्रनामस्तोत्रमहामन्त्रस्य ।

श्री वेदव्यासो भगवान् ऋषिः ।

purvanyasaḥ |

śrīvedavyasa uvāca ---

Oṃ asya śrīviṣṇordivyasahasranāmastramahāmantrasya |

śrī vedavyāso bhagavān ṛṣiḥ |

vuḍVq̄ ~ NUn%A

श्रीमहाविष्णुः परमात्मा श्रीमन्नारायणो देवता ।

अमृतांशूद्भवो भानुरिति बीजम् ।

देवकीनन्दनः स्रष्टेति शक्तिः ।

उद्भवः क्षोभणो देव इति परमो मन्त्रः ।

शङ्खभृन्नन्दकी चक्रीति कीलकम् ।

शार्ङ्गधन्वा गदाधर इत्यस्त्रम् ।

रथाङ्गपाणिरक्षोभ्य इति नेत्रम् ।

त्रिसामा सामगः सामेति कवचम् ।



Note

Class-V



Note

आनन्दं परब्रह्मेति योनिः ।

ऋतुः सुदर्शनः काल इति दिग्बन्धः ॥

**anuṣṭup chandaḥ ।**

śrīkr̥ṣṇaḥ paramātmā śrīman nārāyaṇo devatā

amṛtāṃ śudbhavo bhānuriti bījam

devakīnandanāḥ sraṣṭeti śaktiḥ

udbhavaḥ kṣobhaṇo deva iti paramo mantraḥ

śaṅkhabhṛn nandakī cakrīti kīlakam

śārṅgadhanvā gadādhara ityastram

rathāṅgapāṇir akṣobhya iti netram

trisāmā sāmagaḥ sāmeti kavacam

ānandaṃ parabrahmeti yoniḥ

ṛtu sudarśanaḥ kāla iti digbandhaḥ ॥

श्रीविश्वरूप इति ध्यानम् ।

श्रीमहाविष्णुप्रीत्यर्थे सहस्रनामस्तोत्रपाठे विनियोगः ॥

Śrī viśvarūpa iti dhyānam

śrīman nārāyaṇa kainkarya rūpaṃ jape viniyogaḥ ॥

touch the forehead

touch the mouth

touch the heart



Note

touch the navel  
touch the genitals  
touch the mouth  
touch the ankles  
clap the hands  
touch the forehead with the thumb  
touch the shoulders  
touch the genitals  
snap the fingers and encircle the head  
join the palms  
rotate the joined palms inward

**vFk U; kI % A**

ॐ शिरसि वेदव्यासऋषये नमः ।  
मुखे अनुष्टुप्छन्दसे नमः ।  
हृदि श्रीकृष्णपरमात्मदेवतायै नमः ।  
गुह्ये अमृतांशूद्भवो भानुरिति बीजाय नमः ।  
पादयोर्देवकीनन्दनः स्रष्टेति शक्तये नमः ।  
सर्वाङ्गे शङ्खभृन्नन्दकी चक्रीति कीलकाय नमः ।  
करसम्पूटे मम श्रीकृष्णप्रीत्यर्थे जपे विनियोगाय नमः ॥  
इति ऋषयादिन्यासः ॥

Class-V



Note

atha nyāsaḥ |

Oṃ śirasi vedavyāsaṛṣaye namaḥ |

mukhe anuṣṭupchandase namaḥ |

hr̥di śrīkr̥ṣṇaparamātmadevatāyai houseḥ |

guhye amṛtāṃśūdbhavo bhānuriti bāyāya namaḥ |

pādayordevakīnandanaḥ ṣṭaktaye namaḥ |

sarvāṅge śaṅkhabhṛnnandakī cakriti kīlakāya namaḥ |

karasampūṭe mama śrīkr̥ṣṇaprītyarthe jape viniyogāya namaḥ ||

iti ṛṣayādinyāsaḥ ||

vFk djU; kl % |

ॐ विश्वं विष्णुर्वषट्कार इत्यङ्गुष्ठाभ्यां नमः ।

अमृतांशूद्भवो भानुरिति तर्जनीभ्यां नमः ।

ब्रह्मण्यो ब्रह्मकृद्ब्रह्मेति मध्यमाभ्यां नमः ।

सुवर्णबिन्दुरक्षोभ्य इत्यनामिकाभ्यां नमः ।

निमिषोऽनिमिषः स्रग्वीति कनिष्ठिकाभ्यां नमः ।

रथाङ्गपाणिरक्षोभ्य इति करतलकरपृष्ठाभ्यां नमः ।

इति करन्यासः ।



Note

**atha karanyāsaḥ |**

Oṃ viśvaṃ viṣṇurvaṣaṭkar ityaṅguṣṭhābhyāṃ namaḥ |

amṛtāṃśūdbhavo bhānuriti taranyībhyāṃ namaḥ |

brahmaṇyo brahmakṛdbrahmeti madhyamaabhyāṃ namaḥ |

suvarṇabindurakṣobhya ityanāmikābhyāṃ namaḥ |

nameṣo'nimiṣaḥ sragviti kaniṣṭhikābhyāṃ namaḥ |

rathāṅgapāṇirakṣobhya iti karatalakarapṛṣṭhābhyāṃ namaḥ |

iti karanyāsaḥ |

**ॐ विश्वं विष्णुर्वषट्कार इति हृदयाय नमः ।**

अमृतांशूद्भवो भानुरिति शिरसे स्वाहा ।

ब्रह्मण्यो ब्रह्मकृद्ब्रह्मेति शिखायै वषट् ।

सुवर्णबिन्दुरक्षोभ्य इति कवचाय हुम् ।

निमिषोऽनिमिषः स्रग्वीति नेत्रत्रयाय वौषट् ।

रथाङ्गपाणिरक्षोभ्य इत्यस्त्राय फट् ।

Class-V



Note

इति षडङ्गन्यासः ॥

श्रीकृष्णप्रीत्यर्थे विष्णोर्दिव्यसहस्रनामजपमहं

करिष्ये इति सङ्कल्पः ।

**atha ṣaḍaṅganyāsaḥ ।**

Oṃ viśvaṃ viṣṇurvaṣaṭkarrai iti hṛdayāya namaḥ ।

amṛāṃśūdbhavo bhānuriti śirase svāhā ।

brahmaṇyo brahmakṛdbrahmeti śikhāyai vaṣaṭ ।

suvarṇabindurakṣobhya iti kavacāya hum ।

nameṣo'nimiṣaḥ sragviti netratrayāya vaṣaṭ ।

rathāṅgapāṇirakṣobhya ityastrāya phaṭ ।

iti ṣaḍaṅganyāsaḥ ॥

śrīkṛṣṇaprītyarthe viṣṇordivyasahasranāmajapamaḥ

curry iti

**vFk /; kue~ A**

क्षीरोदन्वत्प्रदेशे शुचिमणिविलसत्सैकतेर्मौक्तिकानां

मालाकघ्तासनस्थः स्फटिकमणिनिभैर्मौक्तिकैर्मण्डिताङ्गः ।

शुभ्रैरभ्रैरदभ्रैरुपरिविरचितैर्मुक्तपीयूष वर्षैः

आनन्दी नः पुनीयादरिनलिनगदा शङ्खपाणिर्मुकुन्दः ॥ १ ॥



Note

**atha dhyānam |**

kṣīrodanvat pradeśe śucimaṇi vilasatsaikate mauktikānām  
mālāklraptāsanasthaḥ sphaṭikamaṇi nibhair mauktikair maṇḍitāṅgaḥ  
śubhraiḥ-abhraiḥ upari viracitaiḥ mukti pīyūṣa varṣaiḥ  
ānandī naḥ punīyādarinalinagadā śaṅkhaḥpāṇirmukundaḥ || 1 ||

भूः पादौ यस्य नाभिर्वियदसुरनिलश्चन्द्र सूर्यो च नेत्रे  
कर्णावाशाः शिरो द्यौर्मुखमपि दहनो यस्य वास्तेयमब्धिः ।  
अन्तःस्थं यस्य विश्वं सुरनरखगगोभोगिगन्धर्वदैत्यैः  
चित्रं रंम्यते तं त्रिभुवन वपुषं विष्णुमीशं नमामि ॥ २ ॥

bhūḥ pādau yasya nābhirviyadasuranilaścandra sūryau ca netre  
kaṇṇāvāśāḥ shiro dyaurmukhamapi dahano yasya vāsteyamabdhīḥ |  
antaḥsthaṃ yasya viśvaṃ suranarakhagagobhogigandharvadaityaiḥ  
citraṃ raṃramyate ta tribhuvana vapuṣaṃ viṣṇumīśaṃ namami || 2 ||

ॐ शान्ताकारं भुजगशयनं पद्मनाभं सुरेशं  
विश्वाधारं गगनसदृशं मेघवर्णं शुभाङ्गम् ।  
लक्ष्मीकान्तं कमलनयनं योगिभिर्ध्यानगम्यं  
वन्दे विष्णुं भवभयहरं सर्वलोकैकनाथम् ॥ ३ ॥



Class-V



Note

Oṃ śāntālāraṃ bhujagaśayanam padmanābham sureśam  
viśvādhāraṃ gaganasadṛśam havavarṇam śubhāngam |  
lakṣmīkāntam kamalanayanam yogibhirdhyānagamyam  
vande viṣṇum bhavabhayaharam sarvalokaikanātham || 3 ||

मेघश्यामं पीतकौशेयवासं  
श्रीवत्साङ्कं कौस्तुभोद्भासिताङ्गम् ।  
पुण्योपेतं पुण्डरीकायताक्षं  
विष्णुं वन्दे सर्वलोकैकनाथम् ॥ ४ ॥  
meghaśyāmaṃ pitakaśeyavasam  
śrīvatsāṅkaṃ kaustubhodbhāsitāṅgam |  
puṇyopetaṃ puṇḍarīkāyatākṣam  
viṣṇum oath sarvalokaikanātham || 4 ||

नमः समस्तभूतानामादिभूताय भूभृते ।  
अनेकरूपरूपाय विष्णवे प्रभविष्णवे ॥ ५ ॥  
namaḥ samastabhūtānāmādibhūtāya bhūbhṛte |  
anekarūparūpāya viṣṇave prabhaviṣṇave || 5 ||



Note

सशङ्खचक्रं सकिरीटकुण्डलं

सपीतवस्त्रं सरसीरुहेक्षणम् ।

सहारवक्षःस्थलकौस्तुभश्रियं

नमामि विष्णुं शिरसा चतुर्भुजम् ॥ ६ ॥

saśaṅkha-cakraṃ sakirīṭa-kuṇḍalaṃ

sapīta-vastraṃ sarasīruhekṣaṇam |

sahāra-vakṣaḥ-sthala kaustubha-śriyaṃ

namāmi viṣṇuṃ śirasā catur-bhujam ॥ 6 ॥

छायायां पारिजातस्य हेमसिंहासनोपरि

आसीनमम्बुदश्याममायताक्षमलंकृतम् ।

चन्द्राननं चतुर्बाहुं श्रीवत्साङ्कित वक्षसं

रुक्मिणी सत्यभामाभ्यां सहितं कृष्णमाश्रये ॥ ७ ॥

chāyāyāṃ pārijātiya hemasiṃhāsanopari

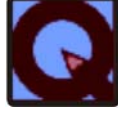
asinamambudaśyāmamaayatākṣamalamkṛtam |

candrānanam caturbāhuṃ śrīvatsāṅkita vakṣasaṃ

rukmiṇī satyabhāmābhyāṃ sahitaṃ kṛṣṇāmaśraye ॥ 7 ॥



Note



### INTEXT QUESTIONS 13.1

रिक्तस्थानानि पूरयत

1. भूः पादौ यस्य ..... सूर्यो च नेत्रे
2. चित्रं ..... तं त्रिभुवन वपुषं विष्णुमीशं नमामि ॥
3. विश्वाधारं ..... मेघवर्णं शुभाङ्गम् ।
4. सशङ्खचक्रं .....सपीतवस्त्रं सरसीरुहेक्षणम् ।
5. छायायां पारिजातस्य .....आसीनमम्बुदश्याममायताक्षमलंकृतम् ।



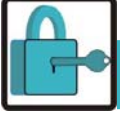
### WHAT HAVE YOU LEARNT

- Recitation of shlokas without taking help of book.
- Some other names of Vishnu.



### TERMINAL QUESTIONS

1. Write the names of Vishnu and their meaning in your own words.



ANSWERS TO INTEXT QUESTIONS

1. नाभिर्वियदसुरनिलश्चन्द्र
2. रंरम्यते
3. गगनसदृशं
4. सकिरीटकण्डलं
5. हेमसिंहासनोपरि

Class-V



Note